

ਪੱਤਰ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ

ਡੀ.ਫਾਲਸ਼ਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ.ਜੇ., ਅਤੇ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਜੇ.

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਨੋਹਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ

ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰ. 308 ਆਫ 1962

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ (1950) - ਕਲਾ. 226—ਕਿਸੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਰਿੱਟ ਲਈ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ—ਕੀ ਸਮਰੱਥ ਹੈ—ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ (1894 ਦਾ 1)~ ਐੱਸ. 4, 6 ਅਤੇ 23—1948 ਵਿਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐੱਸ. 4 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਐੱਸ-6 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿਚ 1950 ਵਿਚ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ—ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚੋਂ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਲਈ 1960 ਵਿਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐੱਸ. 6 ਅਧੀਨ ਇਕ ਹੋਰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। S. 4 ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੂਲ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ—ਕੀ ਉਚਿਤ ਹੈ।

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਪਿੰਡ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕਵਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ, 1894 ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਲੜੀ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸੇ ਹੀ ਮੁਢਲੀ ਸੂਚਨਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅੰਤਰਾਲਾਂ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੂਚਨਾਵਾਂ, ਪਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਤੰਗੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਜਿਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ ਖੋਹਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਆਮ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕੋ ਜਿਹਨਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮੁੱਲ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਤੋਂ ਮੁਨਾਫਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਕੁਝ ਸਕੀਮ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਮ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ

ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਕੀਮ ਚਲਾਈ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਮੁਢਲੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਧੀਨ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦਾ ਸਰਵੇਖਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਮੁੱਢਲੀ ਸੂਚਨਾ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਚੁਣੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਯੋਜਨਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਮੁੱਲ ਤੱਕ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਗੈਰਵਾਜ਼ਬ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਠੋਰ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਲੰਮੀ ਮਿਆਦ, ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮੁੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਘਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਰਾਜਧਾਨੀ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਲਈ 17 ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਸਿਰਫ ਇਹੀ ਐਕਵਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੇ ਸਨ, ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਅਸਲ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਹੁਣ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਕਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਮੁੱਲ ਹੈ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਏ.ਐਨ. ਗਰੋਵਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਅਧੀਨ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ; ਮਿਤੀ 19 ਜੁਲਾਈ, 1962, 1962 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 76 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਐਚ.ਐਸ. ਦੁਆਬੀਆ, ਵਧੀਕ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਜੇ.ਐਸ. ਵਾਸ਼ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪੀ.ਕੇ. ਵਾਸੂ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਆਰਡਰ ਕਰੋ।

ਫਾਲਸ਼ੋ, ਸੀ.ਜੇ.—ਇਹ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਗਰੋਵਰ, ਜੇ. ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਰਾਜ ਅਤੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਅਤੇ ਅਸਟੇਟ ਅਫਸਰ, ਕੈਪੀਟਲ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੁਆਰਾ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਲੇ ਵਿੱਚ 30 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਐਕਵਾਇਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ 'ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵਿਖੇ ਸਬ-ਜੇਲ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਰਣਿਤ ਇਕ ਹੋਰ ਜਨਤਕ ਮਕਸਦ ਹੈ।

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਮੁਢਲੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ 23 ਮਾਰਚ, 1948 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਸੀ ਕਿ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਨਤਕ ਖਰਚੇ 'ਤੇ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼, ਅਰਥਾਤ, ਅੰਬਾਲਾ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿੱਚ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਲਈ, ਅਤੇ ਇਹ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਰਣਿਤ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ

ਲੋੜ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਰਚ, 1948 ਵਿੱਚ, ਸਭ ਕੁਝ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨਵੀਂ ਰਾਜਧਾਨੀ ਅੰਬਾਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਖਰੜ ਤਹਿਸੀਲ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਸਥਿਤ ਹੋਣੀ ਸੀ ਅਤੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਮਾਲ ਅਸਟੇਟ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਖਰੜ ਦੀ ਤਹਿਸੀਲ 371 ਵਰਗ ਮੀਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17(4) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧ, ਇਸ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਲਈ. ਕਲਾਜ਼ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਹੈ। ਨਿਜ਼ਾਮਪੁਰ ਕੁੰਬਰਾ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੇ 18 ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਦੇ ਲਾਗੂ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅੰਦੋਲਨ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ 1950 ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੁਝ ਫੈਸਲੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਪਬਲਿਕ ਅਸੰਤੋਸ਼ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਡਿਊਟੀ, ਅੰਬਾਲਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪੋਸਟਰ ਜਾਂ ਹੈਂਡਬਿਲ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇੱਕ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਬੇਦਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਖਰੜ ਤਹਿਸੀਲ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਇਸੇ ਦਰਜੇ ਦੀ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ! ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਲਈ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪੈਰਾ 7 ਵਿੱਚ

ਦੁਆਰਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਤੇ 9 ਅਗਸਤ, 1960 ਨੂੰ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐਕਵਾਇਰ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਐਲਾਨ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਰਾਜਧਾਨੀ ਲਈ 17 ਪਿੰਡਾਂ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਜਾਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਅਸਲ ਜਗ੍ਹਾ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 17 ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਜ਼ਮੀਨ ਉਸ ਸਮੇਂ ਬਾਰੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਸਬ-ਜੇਲ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਦੀ 30 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕਵਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਲਗਭਗ 10 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਅਗਾਊਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਆਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਮੂਲ ਇਤਰਾਜ਼ ਧਾਰਾ 6 ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਹਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਗਭਗ 12 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਉਦੋਂ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਹਿਲੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ 17 ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੈਪੀਟਲ ਸਾਈਟ ਲਈ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਐਕਵਾਇਰ ਲਈ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਪੂੰਜੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧ, ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਕੁਝ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਡੀਐਮਸੀਸ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (1) ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। 21 ਫਰਵਰੀ, 1962, ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਪਾਇਆ।

ਪਹਿਲਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਲੀਰੈਂਡ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਇਹ ਸੀ ਕਿ 18 ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਦ ਰੈਵੇਨਿਊ ਪਟਵਾਰੀਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ, ਪੰਜਾਬ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। (2), ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਸਨ, ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਸਰਵ-ਵਿਆਪਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਸਾਰੇ ਪਟਵਾਰੀਆਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1962 ਐਮ.ਪੀ. 270. ਰੈਵੀਨਿਊ ਪਟਵਾਰੀਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲੋਂ ਸੂਬੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬੋਰਡਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ੇਵਾਰ ਟੈਕਸ ਲਾਉਣ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ। ਮੈਂ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਕੇਸ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਕੁਝ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਦਬਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਵੇਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਿਰਫ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਮੰਨੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਸਦੀ ਸਫਲਤਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਵਾਰ, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅਵੈਧ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਮੁੱਖ ਨੁਕਤੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਐਕਟ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ—

"4. ਮੁਢਲੀ ਸੂਚਨਾ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ—।

(1) ਜਦੋਂ ਵੀ ਇਹ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਲੋੜ ਪੈਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਜਨਤਕ ਨੋਟਿਸ ਦੇਵੇਗਾ। ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦਾ ਉਪ ਰੁਖ

* ਉਕਤ ਸਥਾਨਕ ਵਿੱਚ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ

ਉਪ-ਮਿੱਟੀ ਵਿੱਚ ਖੋਦਣ ਜਾਂ ਬੋਰ ਕਰਨ ਲਈ;

ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਹੋਰ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਜਿਹੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ;

ਲਏ ਜਾਣ ਲਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕੰਮ (ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ) ਦੀ ਇੱਛਤ ਲਾਈਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ;

ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਗਾ ਕੇ ਅਤੇ ਖਾਈ ਕੱਟ ਕੇ ਅਜਿਹੇ ਪੱਧਰਾਂ, ਸੀਮਾਵਾਂ ਅਤੇ ਰੇਖਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਬੱਧ ਕਰਨਾ; ਅਤੇ

ਜਿੱਥੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਸਰਵੇਖਣ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੜ੍ਹੀ ਫਸਲ, ਵਾੜ ਜਾਂ ਜੰਗਲ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਅਤੇ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਲਏ ਗਏ ਪੱਧਰਾਂ ਅਤੇ ਹੱਦਾਂ ਅਤੇ ਰੇਖਾਵਾਂ ਨੂੰ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ;

“6. ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੈ:-

(1) ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਭਾਗ VII ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਜਦੋਂ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਧਾਰਾ 5-ਏ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਬਣਾਈ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਲਈ, ਅਜਿਹੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਹਸਤਾਖਰਾਂ ਹੇਠ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ:

(2) ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਖੇਤਰੀ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰੇਗਾ।

ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਸਥਿਤ ਹੈ,

'2) ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਲਈ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ, ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਨੌਕਰਾਂ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋਵੇਗਾ।

ਕਾਮੇ- ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ

ਜਿਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਇਸਦਾ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖੇਤਰ, ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਇੱਕ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ।”

“23. ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲੇ: -

(1) ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇਗੀ-

ਪਹਿਲਾਂ, ਧਾਰਾ 4, ਉਪ-ਸੈਕੰਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਬਾਜ਼ਾਰ-ਮੁੱਲ (1);

ਇਹ ਬਾਅਦ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਮੂਲ ਕਾਰਨ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਹੁਣ ਇੱਕ ਵਧਦੇ-ਫੁੱਲਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਬਾਹਰਵਾਰ ਸਥਿਤ ਹੈ, ਨੂੰ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਅਯੋਗ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਾਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬਾਅਦ ਇਸਦੀ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿੱਚ ਮੁੱਲ 1948 ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸੇ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅੰਤਰਾਲਾਂ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਲੜੀ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ, ਪਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਲਕੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਤੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਖੋਹੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਕੁਝ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਪਹਿਲੀ ਹੈ

ਇੱਕ ਸਰਵੇਖਣ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਅਤੇ ਪੱਧਰ ਲੈਣ ਲਈ

ਅਜਿਹੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ; 1950 ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੈਂਡਬਿਲ ਦੇ ਪੋਸਟਰ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਾਰੇ ਜਨਤਕ ਘੋਸ਼ਣਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਜਿਸਦਾ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮਝੌਤਾ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਧਾਨਿਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਖਰੜ ਤਹਿਸੀਲ ਦੇ ਕਈ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਕੁਝ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪਟਿਆਲਾ ਕੀ ਰਾਓ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਦੇਵੀ ਕੀ ਰਾਓ ਨਾਮਕ ਨਦੀਆਂ ਨੂੰ ਮੌੜਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਸਤਲੁਜ ਦਰਿਆ, ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਮਿਤੀ 9 ਜੂਨ, 1961, ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੁਬਾਰਾ, ਜਦੋਂ ਗਾਰਡਨ ਕਲੋਨੀ, ਖਾਨਪੁਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਸੜਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਖਰੜ ਅਤੇ ਖਾਨਪੁਰ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ, ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਮਿਤੀ 5 ਅਕਤੂਬਰ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 1962 ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ 23 ਜਨਵਰੀ, 1962 ਨੂੰ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ

ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਨਰਾਇਣਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਖਰੜ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਟਰਮੀਨਲ ਬੈਲਿਸਟਿਕ ਖੋਜ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੁਝ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਮੁਢਲੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਐਕਵਾਇਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਐਕਵਾਇਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦਾ ਵੀ ਕੈਪੀਟਲ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਸਬੰਧਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਸਿੰਚਾਈ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਵਿਭਾਗ, ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਭਾਗ ਅਤੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਵਧੇਰੇ ਉਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ 16 ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਮਾਰਚ, 1961 ਜਦੋਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਏਅਰ ਫੋਰਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੁਝ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਏਅਰ-ਪੋਰਟ, ਜੋ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿਵਲ ਏਅਰ ਪੋਰਟ ਸੀ, ਨੂੰ ਕੈਪੀਟਲ ਸਕੀਮ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਮੌਕੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤਹਿਤ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੀ। ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਬਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਲਈ ਵਰਤਣ ਲਈ ਏਅਰ ਫੋਰਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਅਸਲ ਏਅਰ ਪੋਰਟ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਕੈਪੀਟਲ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਐਡਮਿਨਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਡਿਪਟੀ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਵੱਲੋਂ ਅਤਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵੱਲੋਂ 1963 ਦੀ ਸੀ.ਡਬਲਿਊ. ਨੰਬਰ 1257 ਦੀ ਦਾਇਰ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਵੀ ਜਵਾਬ ਤਲਬੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। , ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਜੂਨ, 1963 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਅਸਲ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕਵਾਇਰ ਕਰਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਛੁੱਟੀਆਂ ਵਾਲੇ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੁਲਾਈ ਵਿਚ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨ 26 ਜੁਲਾਈ, 1963 ਨੂੰ ਫਰ ਵਰਦੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ 15 ਫਰਵਰੀ, 1963 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਇਕ ਤਾਜ਼ਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨ) ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇਸ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਦਲੀਲ

ਲਈ ਕੋਈ ਵਾਧੂ ਤਾਕਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੁਣ ਅਪੀਲ ਅਧੀਨ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਫਰਵਰੀ 1963 ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨਿਜ਼ਾਮਪੁਰ ਕੁੰਭੜਾ ਦੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਹਨ। ਵੈਸੇ ਵੀ ਜਿਸ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਉਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਸ ਨੂੰ 1961 ਵਿਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਏਅਰ ਫੋਰਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਵੱਲ ਮੁੜਨ ਲਈ, ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਆਮ ਉਦੇਸ਼ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਤੋਂ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਕਮਾਉਣ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਜਨਤਾ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਕੁਝ ਸਕੀਮ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਮ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਕੀਮ ਚਲਾਈ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੁਢਲੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਧੀਨ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦਾ ਸਰਵੇਖਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ) ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਢਲੀ ਸੂਚਨਾ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਚੁਣੀ ਅਤੇ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਿਆਂ ਵਾਲੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਮੁੱਲ ਤੱਕ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਗੈਰਵਾਜ਼ਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸਕੀਮ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। . ਇਹ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਠੋਰ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਲੰਮੀ ਮਿਆਦ, ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮੁੱਲ ਵਿੱਚ ਆਮ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਮੁੱਢਲੀ ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਤਹਿਤ 17 ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਰਾਜਧਾਨੀ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਨੂੰ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਅਸੰਤੋਸ਼ ਅਤੇ ਖਤਰੇ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਡਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਖਰੜ ਤਹਿਸੀਲ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਕੈਪੀਟਲ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਨਿਕਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਕੁਆਇਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੁਣੇ ਗਏ 17 ਪਿੰਡਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਰਹੇਗਾ। ਫਿਰ ਲਗਭਗ 10 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਵਿਛੋੜੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਜਧਾਨੀ ਲਈ ਸਬ-ਜੇਲ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਹੋਰ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਆਇਆ।

ਮੈਂ ਹੁਣ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਜੋ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (1) ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਇਹ ਸਨ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ 16 ਮਈ, 1949 ਨੂੰ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਛਾਉਣੀ ਨਾਮਕ ਪਿੰਡਾਂ ਸਮੇਤ ਕਈ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਅਰਥਾਤ ਉਸਾਰੀ

ਲਈ ਲੋੜ ਪੈਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਲੋਹੇ ਅਤੇ ਸਟੀਲ ਪਲਾਂਟ ਦਾ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਲੱਗਿਆ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤਹਿਤ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸਾਲ 1955 ਅਤੇ 1956 ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਚਵਾਨੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਇਹ

ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰਿਆ ਸੀ, ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਲੰਘਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ ਦੀ, ਅਜਮੇਰੇ ਗੇਟ, ਝੁੱਗੀ-ਝੱਪੜੀ ਕਲੀਅਰੈਂਸ ਸਕੀਮ, ਜਿਸ ਲਈ ਮੁਢਲੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ 1939 ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜੋ ਕਿ ਯੁੱਧ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਦੂਜੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਸਿਰਫ 1948 ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸਲ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਕਿ ਨਾ ਸਿਰਫ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਆਧਾਰਿਤ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੈ ਮੁਢਲੀ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੀ ਸਥਿਤੀ, ਪਰ ਜ਼ਮੀਨ ਵੀ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਲਕ ਕੋਈ ਸੁਧਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ- ਨੌਹਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਇਮਾਰਤ 'ਤੇ ਕੋਈ ਇਮਾਰਤ ਬਣਾਈ ਜਾਂ ਉਸਾਰ ਦਿੱਤੀ। ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਤਰੇ ਅਤੇ ਹੋਰ.

ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਿਹਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸਿਰਫ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਲੰਮੀ ਦੇਰੀ ਦਾ ਇੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਧਾਰਾ 4 ਅਤੇ 6, ਪਰ ਇਹ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਵਾਜਬ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਏ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਵਿਤਕਰੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਪਿੰਡ ਹੱਲੇ ਮਾਜਰਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਕੈਪੀਟਲ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਦੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਮੁੱਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪੈਨਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, 2 ਅਗਸਤ, 1960 ਨੂੰ, ਚਵਾਨੀ ਅਤੇ ਦੋ ਹੋਰ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਬੰਧਤ ਮਾਲਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ

ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਅਤੇ 6 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ 'ਤੇ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਇੱਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੀ ਸਾਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲਤਾ ਜਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਖੇਤਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਮਰੇ ਹੋਏ ਪੱਤਰ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਐਕਵਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਅਤੇ

ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰੱਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ—

“ਹੁਣ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਨਾ ਪੂਰਤੀ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲੀ ਸੱਟ ਉਦੋਂ ਜ਼ਾਹਰ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਕਤ ਦੋ ਪੜਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦਾ ਕਾਫੀ ਅੰਤਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤਤਕਾਲ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਐਕਵਾਇਰ ਨੂੰ ਹੱਥੀਂ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਅੰਤਰਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। 11 ਸਾਲ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਾਹਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਲ 1949 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦਾ 1960 ਵਿੱਚ ਬਜ਼ਾਰ ਮੁੱਲ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਇਸਦੇ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਸ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 23 ਦੀ ਧਾਰਾ 23 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਨੁਚਿਤ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਾੜੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਜੋ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦੀ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਬਚੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਵਿਵਸਥਾ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੱਖਪਾਤੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ, ਨਾ ਤਾਂ ਐਕਵਾਇਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਉਪਰੋਕਤ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 4(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਗੈਰ-ਵਾਜ਼ਬ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਐਕਟ ਅਤੇ ਉਹ ਸਮਾਂ ਜਦੋਂ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਿਹੜੀ ਖਾਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਥੋੜੀ ਜਿਹੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੋਚੀ-ਸਮਝੀ ਅੱਗੇ ਦੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਕਾਫੀ ਢੁਕਵੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਅਤੇ 6 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4(2) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਢੁਕਵਾਂ। ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖੇਤਰ ਦੀ ਹੱਦ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਐਕਟ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅੱਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ

ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਕਿਆਮਤ ਦੇ ਦਿਨ ਤੱਕ ਕਿਤੇ ਵੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖੋ। ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਢਾਂਚਿਆਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਇਰਾਦਾ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਸਹੀ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮੁਨਾਸਬ ਨਹੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਟੁਕੜੇ-ਟੁਕੜੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮਾਲਕੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਇਸਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਾਲ 1949 ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 4(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰੋ। ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੇ 11 ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਇੱਕ ਯੋਗ ਮਾਲਕੀ ਜਾਂ ਅਨੰਦ ਸੀ। ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰ ਨਹੀਂ ਸਕੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਉੱਤੇ ਉਸਾਰੀ ਕਰ ਸਕੇ; ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਇੱਕ ਘਰ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਇਸਦੀ ਮੁੜ ਉਸਾਰੀ ਜਾਂ ਮੁਰੰਮਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਫੈਰੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਰੱਖੇ ਇੱਕ ਅਣਮਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ, ਜਾਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਲਈ, ਇੱਕ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਸਮੇਂ ਲਈ।'

ਇੱਕ ਹੋਰ ਕੇਸ ਵੀ ਹੈ, ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਕਲਕੱਤਾ ਬਨਾਮ ਓਮੇਦਾ ਖਾਤੂਨ ਬੇਵਾ (3), ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਚੱਕਰਵਰਤੀ, ਸੀ.ਜੇ. ਅਤੇ ਲਹਿਰੀ ਜੇ., ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਾ ਲਿਖਦਿਆਂ ਇਹ ਰਾਏ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਟੁਕੜੇ-ਟੁਕੜੇ ਗ੍ਰਹਿਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਲਕੱਤਾ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੁਝ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਜੋ ਅਣਐਕੁਆਇਰ ਰਹਿ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ। ਸਥਿਤੀ: ਉਸ ਕੇਸ ਵਿਚ ਸਥਿਤੀ ਬਿਲਕੁਲ ਇਕੋ ਜਿਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਸਿਰਫ ਇਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਹੀ ਸਵਾਲ ਵਿਚ ਸੀ, ਪਰ ਅਨੁਪਾਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਿਗਮ ਨੇ ਸਿਰਫ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ। , ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਬਾਕੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਰਾਜਧਾਨੀ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਲਈ 17 ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੇ ਸਨ, ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਸਲ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੀ. ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ

ਦੁਆਰਾ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਆਮ ਸਹਿਮਤੀ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ। ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਰਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਕੀਲ ਦੀ ਫੀਸ ਰੁਪਏ 100.

ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਜੇ.—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ | ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ |

ਸੌਰਵ ਕੁਮਾਰ (ਅਨੁਵਾਦਕ)